

Allah'ın bizim ibâdetimize ne ihtiyâcı var?

İstanbul'dan Adem bey: "Kur'ân bizi ısrarla neden ibâdete dâvet etmektedir? Allah'ın bizim ibâdetimize ihtiyacı var mıdır?"

Niçin ibâdet yaptığımızın cevabı aslında şuur altımızda vardır. Öyle ya, mahlûk ile Hâlık arasındaki nisbet başka ne ile tezâhür eder ve bilinir? Abd'in, en şerefli sıfatı ibâdeti değil midir? Kulun, en izzetli duruşu Yaratıcısına kulluğu değil midir?

Fakat bazen zihnimiz işi-gücü bırakır, oturur; niçin ibâdet yaptığımıza, Allah'ın bizim ibâdetimize ne ihtiyacı olduğuna cevap aramaya koyulur. Bu, imtihan sırrının bir cilvesi olsa gerektir. Ne var ki, zaman zaman gündemimizi meşgul eden bu ve buna benzer başkaldırı soruları, içimizde ibâdete karşı nefsânî ve şeytânî bir soğukluk meydana getirmekte; bu soğukluğu kırmadığımızda ise, şiddetini giderek artıran dehşetli bir fırtınaya dönüşebilmekte ve -maazallah- ruhumuzu alabora edebilmektedir.

Allahü Zülcelâl, Hâlık'tır. Biz ise O'nun kullarıyız. Allah'ın bizim ibâdetimize elbette ihtiyâcı yoktur. İbâdete şiddetle ihtiyaç duyan ise, hiç şüphesiz bizleriz. "Kim hidâyete gelmişse ancak kendisi için hidâyete gelmiştir. Kim de dalâlete girmişse kendisi aleyhine girmiştir." (1) Buyuran Kur'ân, bir diğer âyette de, "Mücâhede eden ancak kendisi için mücâhede eder. Allah âlemlerden müstağnîdir." (2) Buyurur.

Bir hadis-i kudsî'de de Cenab-ı Hak şöyle buyurur: "Ey kullarım! Evvelinizden âhirinize, insanlarınızdan cinlerinize hepiniz, sizden en fazla muttakî bir adamın kalbi ve düşüncesi üzere olsanız, bu, benim mülkümde en küçük bir şey artırmaz. Şâyet evvelinizden âhirinize, insanlarınızdan cinlerinize hepiniz, sizden en günahkâr adamın kalbi ve niyeti üzere toplansanız, bu hâliniz benim mülkümde hiçbir şey eksiltmez." (3)

Bedüzzaman Saîd Nursî Hazretlerine göre, biz mânen hastayız. İbâdet ise, bizim mânevî dertlerimize devâ, rûhî yaralarımıza ilaç hükmündedir. Nasıl ki, bir hasta, ilacını ihmal etmemesi hususunda kendisini şiddetle uyaran hekime, "Senin ne

ihtiyacın var ki, bana böyle ısrar ediyorsun?” dese, ne kadar hatâ etmiş olur. Mânevî dertlerimizin hekimi ve rûhî yaralarımızın tabibi olan Kur’ân da, ibâdeti terk etmememiz hususunda bizi şiddetle uyarır. Uyarmaya yetkilidir.

Cenab-ı Hakk’ın insanı kâinat için ince bir ölçü ve hassas bir mîzan sûretinde yarattığını ve her bir insana, bu âlem kadar hususî bir âlem vermiş olduğunu beyan eden Bedüzzaman Hazretleri, her insanın kâinatı kendi husûsî âyinesi içinde gördüğünü, her şeyi kalbindeki îtikadına göre algılayıp renklendirdiğini kaydeder. Saîd Nursî Hazretleri bunu bir mîsal üzerinde şöyle açıklar: Meselâ; ümitsiz ve mâtemli bir insan, mevcudatı ağlar ve çâresiz vaziyette görür. Sevinçli, huzurlu ve neş’eli bir adam, kâinatı neş’eli, huzurlu ve sevinçli görür. İbadete, zikre ve tesbihe dikkatle devam eden adam, mevcudatın hakikaten var olan ibadetini, zikrini ve tesbihini keşfeder. İbadeti terkeden adam ise, mevcudatı, yüksek ve kâmil hakikatine tamamıyla zıt, aykırı ve muhalif bir sûrette başı boş ve tesâdüf oyuncağı tevehhüm eder. Bu yanlış telâkkî ve bâtıl anlayışsa, varlıklara dehşetli bir iftirâ kapısını açmaktadır.

Allah’ı tanıyan, O’nu kâinâtın Sahibi, Hâlık’ı, Hâkim’i ve Yöneticisi bilen, O’nu şirk tasavvurlarından tenzih eden, O’nu kusurlardan münezzeh tutan, O’nu zikreden, O’nu tesbih eden, O’na secde eden ve ibâdet eden, varlıkların sonsuz bir hassâsiyet içinde Yaraticılarına boyun eğmiş olduklarını ve her an secde halinde bulduklarını bilir, görür, hisseder, keşfeder ve takdir eder. Aksi takdirde varlıkları ehemmiyetsiz, vazifesiz, cansız, karma karışık, perişan ve tesadüf oyuncağı olarak telâkkî edecektir ki, bu telâkkî ile, varlıkları tahkîr, kemâlâtını inkâr ve hukûkuna saygısızlık etmiş olacaktır. Yani ibâdeti terk etmek, insanın yalnız kendi hatâsı olarak kalmayacak; bu hareketiyle Sultân-ı Ezel ve Ebed’in raîyeti hükmünde olan sayısız varlıkların hukûkunu da çiğnemiş olacaktır.

Kezâ, kendi mevcûdiyetinin, Mâlik’inin hârikulâde bir sanat eseri olduğunu bildiği halde, kendi Mâlik’ine secde etmeyi ve emirlerine boyun eğmeyi terk eden adam, kendi Sahibinin bir kulu olan kendi nefesine karşı da zulmetmiş olmaktadır. Bu durumda onun adâlet Sahibi Mâliki, elbette o kulunun hakkını onun nefs-i emmaresinden almak için, dehşetli bir biçimde onu tehdid edecektir.

Nihayet, “insan” olarak yaratılmış olmanın neticesi ve fitratın gâyesi olan “ibâdeti” terk etmek, Allah’ın hikmetine uyumsuzluk, Rabb-i Rahîm’in irâdesine îtimatsızlık ve emrine itaatsizlik mânâlarını taşımaktadır. (4) İbâdete devam ise bütün kâinatı temsîlen, bizim, Rabb-i Rahîm’imize karşı en ciddiyelediğimiz duruşumuz, en hakikatli kıyâmımız, en yüksek niyâzımız ve en hâlis duâmımızdır. Bu duruşa, bu kıyâma, bu niyâza ve bu duâya elbette bizim ihtiyâcımız vardır.

Dipnot:

(1) Yûnus Sûresi, 10/108; İsrâ Sûresi, 17/15; Neml Sûresi, 27/92;

(2) Ankebût Sûresi, 29/6;

(3) Riyâzu's-Sâlihîn, 111;

(4) Nursî Saîd, Bedüzzaman, Lem'alar, s. 192, 193 .